

Dordrecht laat nieuwe risicogrenswaarden voor PFOA afleiden

Gemeten PFOA gehalten in grond ruim onder nieuwe risicogrenswaarden

Het RIVM heeft in opdracht van de gemeente Dordrecht op basis van de nieuwste inzichten risicogrenswaarden voor perfluoroctaan zuur (PFOA) in grond en grondwater afgeleid. De gemeente kan hiermee bepalen of de kwaliteit van de grond en het grondwater een risico vormt voor mens en milieu, en of maatregelen nodig zijn. Dat is in de omgeving van Chemours niet het geval. Dit blijkt uit de gemeten PFOA-gehalten in het onderzoek van het Expertisecentrum PFAS in opdracht van de provincie Zuid-Holland naar atmosferische depositie (neerslaan van luchtuitstoot op de bodem) van PFOA en GenX in de omgeving van de fabriek van Chemours. Dit onderzoek concludeert dat luchtdepositie zeer waarschijnlijk heeft plaatsgevonden (PFOA en GenX) en plaatsvindt (GenX). De bij het onderzoek gemeten gehalten PFOA liggen ruim onder de nieuwe risicogrenswaarden voor grond en grondwater.

Nieuwe risicowaarden

De kennis over PFOA heeft zich de afgelopen jaren verder ontwikkeld. Daarom wilde Dordrecht een actuele set risicogrenswaarden laten opstellen, waaraan ze de uitkomsten van bodemonderzoek kan toetsen. De tot dusver gehanteerde risicogrenswaarde dateerde uit 2014. Voor PFOA zijn geen landelijke interventiewaarden, dus heeft Dordrecht het initiatief genomen om het RIVM te vragen lokale risicogrenzen af te leiden voor grond en grondwater. Die zijn nu opgesteld en uitgesplitst naar verschillende bodemgebruiksvormen, zoals bijvoorbeeld wonen met (moes)tuin, natuur en industrie. Hierbij is rekening gehouden met mogelijke blootstellingsroutes per type gebruik. Zo is bij de waarde voor 'wonen met moestuin' naast spelende kinderen ook rekening gehouden met 100% groenteconsumptie en 50% aardappelconsumptie uit eigen tuin. Deze lokale, gebruiksspecifieke risicogrenzen geven de gemeente een basis om te beoordelen of het betreffende gebruik van de grond veilig is. Bij de tijdens het onderzoek aangetroffen gehalten is dat het geval; die liggen ver onder de waarden die voor dat specifieke gebruik gelden.

De situatie met de bodemverontreiniging op het terrein van Chemours zelf en daarbuiten wijzigt door de uitgevoerde onderzoeken niet. De aangetroffen concentraties PFOA op deze locatie liggen onder de nieuwe, aangescherpte risicogrenswaarde voor industrie. Het beheerssysteem om verdere verspreiding van de bodemverontreiniging (met onder meer PFOA) te voorkomen functioneert en wordt doorlopend gecontroleerd.

Luchtdepositie PFOA en GenX

In opdracht van de provincie Zuid-Holland heeft het expertisecentrum PFAS onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van poly- en perfluoroalkyl verbindingen (PFAS), met name PFOA en GenX, in grond en grondwater als gevolg van luchtdepositie in Dordrecht en omgeving. Uit resultaten van eerder onderzoek naar PFOA in het grondwater onder en rond voormalige stortplaatsen bleek PFAS (voornamelijk PFOA) ook aanwezig op locaties die niet onder de invloed staan van een stortplaats. De provincie Zuid-Holland liet daarom onderzoeken of deze gehalten te verklaren zijn doordat luchtuitstoot vanaf het terrein van Chemours op de grond neerslaat in kleine druppeltjes. Op basis van de resultaten van het onderzoek en de gelijkenis van de meetresultaten met de luchtpluim zoals eerder gemodelleerd door het RIVM is geconcludeerd dat de transportroute van PFOA via de lucht naar de bodem en het grondwater zeer aannemelijk is. De aangetroffen gehalten PFOA liggen ruim

tot zeer ruim onder de nieuwe gebruiksspecifieke risicogrenswaarden, zoals wonen met een (moes)tuin.

Vervolg

De gemeente Dordrecht is samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu opdrachtgever voor het landelijke project 'ontwikkeling handelingskader PFOA/PFAS'. In dit project worden de landelijke problematiek, de verontreinigingsbronnen, de juridische en beleidsmatige consequenties in kaart gebracht en onderzoeks- en saneringsmethoden ontwikkeld. In het kader hiervan zal een eventueel vervolgonderzoek naar de verspreiding door de lucht in Dordrecht en omgeving worden overwogen. De aangetroffen hoeveelheden GenX in grond en grondwater zijn heel beperkt. Toch willen gemeente en provincie het RIVM vragen om ook voor GenX risicogrenswaarden voor grond en grondwater af te leiden.

Landelijke Rapportage Grondwaterkwaliteit 2015-2016

Schoon oppervlakte- en grondwater is wettelijk geregeld via de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) die is verwerkt in Nederlandse wetgeving. De provincie heeft een taak in de bescherming van de grondwaterkwaliteit en de waterwinlocaties. Elke drie jaar wordt provinciebreed onderzoek gedaan naar de grondwaterkwaliteit. De meest recente Landelijke Rapportage Grondwaterkwaliteit 2015-2016 geeft ook inzicht in de aanwezigheid van PFOA in grondwater. Naast onderzoek naar de gebruikelijke stoffen zoals nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van farmaceutische stoffen en overige verontreinigende stoffen in grondwater. Aanleiding om farmaceutische en overige verontreinigende stoffen te monitoren was dat deze stoffen recent in water voor de drinkwaterbereiding en (ook na zuivering) in het oppervlaktewater in Nederland zijn aangetroffen. Een van deze overige verontreinigende stoffen is PFOA. Uit de resultaten blijkt dat PFOA in het gehele land is aangetroffen. De gemeten concentraties PFOA in Zuid-Holland liggen tussen 0,04 en 0,24 µg/L. Deze concentraties komen overeen met de landelijk gemeten concentraties; 0,03 – 0,34 µg/L. De provincie Zuid-Holland blijft de grondwaterkwaliteit in de gehele provincie zorgvuldig monitoren. De nieuwe stoffen, die in deze meetronde in het grondwater voor bleken te komen, worden ook in de komende meetronde van 2018 gemonitord. Na 2018 zullen de provincies bepalen of er aanleiding is om deze stoffen permanent in hun meetprogramma op te nemen.